

da bi isto kaznjivo djanje javni obtožitelj in zasebni obtožitelj enakočasno preganjala. Tudi subsidijarni obtožitelj mora odstopiti, ako javni obtožitelj zopet preganjanje prevzame §. 49. k. p. r.

Zasebna obtožba je po §. 2. k. p. r. vtemeljena zavoljo djanj, katera se smejo po kazenskem zakonu le na prošnjo žaljenega preiskovati in kaznovati, glede vseh drugih kaznivih djanj pa je javne obtožbe treba.

Iz tega se razvidi, da zasebna obtožba in javna obtožba nikoli konkurirati ne morete.

Djanje, katero ima vse znake kaznjivega djanja javne in zasebne obtožbe, n. pr. §. 312. in 491. k. z. sme toraj v prvi vrsti le javni obtožitelj preganjati, in zasebna obtožba, tik javne obtožbe vložena, imela bi le eventualni pomen, za slučaj namreč, ako bi javni obtožitelj od svoje obtožbe odstopil ali pa ako bi sodnik našel, da je od javnega tožnika preganjano djanje tako, ki se le na prošnjo žaljenega preganjati in kaznovati sme.

Ako pa sodnik v sodbi izreče, da ima od javnega obtožitelja preganjano djanje v resnici vse znake kaznjivega djanja javnega preganjanja, izreče s tem tudi, da vložena zasebna obtožba ni bila opravičena, da v tem slučaju pomena nima, — ter da dotično djanje ni tako, ki bi se le na prošnjo žaljenega preganjati in kaznovati smelo. Da je toraj sodnik v našem slučaju našel, da ima kaznjivo djanje vse znake §. 312 k. z. moral bi le na javno obtožbo ozir jemati, in nezakonita bila je vporaba §. 491. in 493. k. z., katera bi bila po § 495. k. z. vtemeljena le za slučaj zasebne obtožbe, katero pa je sodnik sam s tem izključil, da je dokazanim smatral kaznjivo djanje javne obtožbe.

Crnogorski zakonik.

(Konec.)

Prof. Bogišić bil je obširen pri tem razjasnilu, kakor pri nobenem drugem; toda tega mu ne bodo zamerili oni, ki vedo iz izkušnje, koliko je težavno i na šolskih klopeh

redko znanstveno strogost. Pa tudi ni moglo biti drugače z zakonikom, kateri je bil namenjen državi, katere junaški vladarji so se odlikovali na književnem polju, kakor uzorpesnika *Gorskega Vienca*¹⁾ in *Balkanske Carice*²⁾, katere narod znal je braniti s svojih pečin poleg častnega krsta (križa) i slobodo zlato i dragoceni srbski jezik.

Prof. Vojnović.

Pravosodje.

a) Daritna ali odplačilna pogodba.

Okrožno sodišče v Gorici je v pravdi Josipine K. proti Juliju B. zaradi plačila 2500 gld. s pr. o tožbi de pr. 21. oktobra 1884 št. 5349, razsodilo :

Toženec Julij B. je dolžan tožnici Josipini K. namesto dolžnega deleža po njeni hčeri Ernestini B. rojeni K. obljubljenemu odpravo v znesku 3000 gld. a. v. oziroma po odbitih že izplačanih 500 gld. a. v. v ostalem znesku 2500 gld. a. v. s 6 % obrestmi od dne 7. julija 1883 plačati v 14 dneh.

Vsled toženčeve apelacije je nadsodišče v Trstu ovrglo sodbo prvega sodnika ter s sodbo z dne 21. aprila 1887, št. 1355, obsodilo tožnico v povrnitev stroškov, in to iz nastopnih

r a z l o g o v :

Ne more se tajiti važnost toženčevega ugovora, da obsega ona obljuba, iz koje izvaja tožnica svojo zahtevo, le ustno in tedaj nepravomočno darilno obljubo; iz tega je pa samo ob sebi jasno, da je razsodba te pravde v glavni stvari odvisna od rešitve prvega vprašanja, ali je po tožencu obljubljena odprava, kakor se to trdi v tožbeni zahtevi, dejanski stopila na mesto tožničine terjatve dolžnega deleža po njeni hčeri Ernestini B. rojeni K. in je sedaj smatrati povračilom za tožničino odpoved temu deležu, ali pa, se-li ni morda obljubila ta odprava, ne da bi bil toženec za časa te obljube že zavezan k napominanemu

¹⁾ „Gorski Vijenac“ je epska pesem, jeden naj lepših proizvodov srbskega pesništva, zložil ga je *Peter II. Petrović Njeguš* (1813 - 1851), ki je bil vrlo moder vladar.

²⁾ „*Balkanska Carica*“ je dramatično delo zdanjega črnogorskega kneza *Nikole I.*

in izobraženim mladenčem uliti v glavo razliko med *ius in rem* in *ius ad rem*. On označuje pravne pojme s čisto kratkimi črticami, a vender z znanstveno strogostjo. Evo n. pr. kako v čl. 937 definuje aktivno in pasivno korealiteto, katero imenuje „samokupnost.“

„*Samokupnost* je, kad su u kakvu dugu (dolgu), gdje je više (već) dužnika ili više dužitelja (upnikov), samokupni jedni ili drugi.

Samokupni su *dužnici* (dolžniki) onda, kad svaki odgovara lično (osobno) ne samo za svoj dio, nego za vaskolik (ves) dug, kao da je svaki pojedinac sve i dužan, i kad, pošto (ko) jedan od njih dug namiri (poplača), svi su ostali slobodni. O takim se družnicima obično veli: da jedan odgovara za sve, a svi za jednoga.

Dužitelji (vjerovnici, upniki) su pak samokupni, kad svaki od njih može naplatiti dug na mjesto ostalih, tako, da pošto dužnik jednome plati, biva kao da je platio u ruke svih dužitelja.“

Poglejmo, kako z malo besedi znanstveno in jednostavno označuje *zastaro*, in kako uči sodnika, da je ne sme uradoma porabiti, nego ako se ž njo posluži dolžnik.

Čl. 950. „*Zastara* je u opšte, kad vrijeme (čas) samo sobom čini, da nešto zastari. Ali zastara u zakonskom smislu biva, kad zakon odredi neko vrijeme, za koje, ako dužitelj (vjerovnik, upnik) ne bude tražio namir duga (ne bode zahteval, da se dolg plača), on ga neće više moći sudom naplatiti, ushtije (hoče) li se dužnik zastarom koristiti.“

Toda v tem šestem delu je tudi važnih dopolnitev. Uzemimo one dopolnjujoče I. del zakonika, kateri se bavi z uvodnimi pravili in določbami. Tukaj nahajamo ustanove o tolmačenju zakona (čl. 776 do 782), ob uzajemni porabi deželnih in inozemskih zakonov (mejnarodno privatno pravo) (čl. 786—800); kjer so poudarjena najjasneje in najkrajše glavna pravila te vse bolj važne strani državljskega zakonika, katera je v našem zakoniku toli nedostatna; o raznih vrstah stvari v imovini (čl. 802—810); o držini (posesti, čl. 811—830), kjer se vrste vsa razjasnila in dopolnitve glavnih ustanov o posesti, obseženih v prvem delu (čl. 18—21), in to rešuje na podstavi najnovejših uspehov znanosti na tem polji na najbistrejši in najjednostavnejši način vsa glavna vprašanja tega toli zamotanega in zavozlanega predmeta, kateri je tako malo in nedostatno urejen v našem

državljanskem zakoniku. Ali za sedaj nočemo o tem še dalje govoriti, ampak se obračamo k zadnjemu razdelku rečenega VI. dela, kateri obsega „neke zakonjačke (pravniške) izreke i postavke, koje i ako nemogu zakona ni preinačiti (predružačiti) ni zamieniti, mogu mu ipak objasniti razum i smisao.“

Vzemimo za vzglede: Čl. 989. Šele o *zakonitem* običaju velja beseda: što je od običaja, to je od zakona.

Čl. 990. Zao (slab) običaj. nikad (nikdar) trd, nikad zakonit.

Čl. 997. Tvoje sveto, a i moje sveto; čuvaj svoje, u moje ne diraj (mojega se ne dotikaj).

Čl. 1005. Što jednom po zakonu stečeš (kar kdaj po zakonu pridobiš), tvrdo ostaje i kad bi se zakon izmijenio (Zakon ne deluje nazaj).

Čl. 1006. Što se grbo rodi (kar se grbasto rodi), vrijeme neizpravi (ne izravna); što je s početka nezakonito, to samim vremenom zakonito nepostaje. ¹⁾

Čl. 1009. Tek (šele) ono, što sam imaš, možeš drugomu dati; odtuda izreka: nemoš' drugomu više prava ustupiti (odstopiti), no što sam imaš. ²⁾

Čl. 1014. Ni u pravu svome (svojem) ne tjeraj (ženi) mak na konac. ³⁾

Čl. 1017. Čija zemlja, toga i dvori (hiše), čija njiva toga i usjev (setev). ⁴⁾

Čl. 1025. Što dva uglave, trećega ne veže (kar se dva dogovorita, tretjega ne veže). ⁵⁾

V take in jednake popularne reke odeva naš Bogišić reke rimske modrosti, da postanejo sok pravne zavesti v narodu, kateremu je Bog podelil toliko bistre pameti in poštenja duše.

Ad 3. Pri večini zakonikov, pravi prof. Bogošić, spojene so razne vrste pogodeb z *obvezami* v obče, činijo znatno skupino teh poslednjih ter dohajajo v zakonik po občnem

¹⁾ Quod initio vitiosum est tractu temporis non convalescit.

²⁾ Nemo plus iuris in alium transferre potest, quam ipse habet.

³⁾ Summum ius summa iniuria.

⁴⁾ Accessorium sequitur suum principale.

⁵⁾ Res inter alios acta tertio nec prodest nec nocet.

obveznem pravu. V črnogorskem zakonu razne vrste pogodeb činijo povse samostalni del, in so uvrščene izza obligacij v občē. Glavni uzrok temu nahaja se v jednom od bistvenih načel, katerega se je držal zakonodavec pri sestavljanju zakonika, t. j. da ustanove, katere imajo splošni značaj in so menj znane v narodu, prihajajo po konkretnejših ustanovah, katere mu padajo v oči vsak dan ter se takorekoč vsak dan bavi ž njimi v življenju. Narod se vzdiga kot dete, po poznanem vzdiguje se do poznavanja nepoznanega. Za sedaj ne idemo dalje, samo bodemo rekli, da ta prememba v sestavi more dokaj menj motiti, nego li znamenito obsežnejša prememba novega načrta nemškega državlanskega prava, kjer so po občnem delu obligacijski odnošaji (Recht der Schuldverhältnisse), potem stvarno in obiteljsko pravo, in naposled nasledno. In ni brez važnih razlogov, da obvezno pravo stoji tukaj pred stvarnim, toda o tem razpravljati ni tukaj mesto.

Ad 4. Še bolj čudimo se v črnogorskem zakoniku, da imajo ustanove ob *osobah* svoje mesto v petem (predzadnjem) delu, česar ni v drugih zakonikih. No prof. Bogišić pravi, da je to bil potreben nasledek, ko je bilo enkrat izločeno obiteljsko in nasledno pravo, katero se s prvim veže, in ravno zato je ostal črnogorski zakonik čisto *imovinski*, in moral je pričeti z *imovino*, t. j. prvo s stvarnimi pravi, potem z obligacijami, in potem preiti na subjekte imovinskih prav, katere Bogišić zove *imaonike* (čl. 801). V te subjekte spada tudi *kučna zajednica* (hišna zajednica, čl. 686—708), ali samo kot *korporativna posebnost*, dohajajoča v dotiko z unanjim svetom v teh imovinskih odnošajih. Vender je v splošnem delu (I. del) oddelek, kateri se je dotaknil subjekta imovinskih prav z nekoliko ustanovami (čl. 10—14), katere se tičejo delotvorne imovinske sposobnosti imeteljev (imetnikov, imaonikov; imaonik je vsak človek in vsaka nelična osoba, katerim se priznaje pravo imeti svojo imovino čl. 801); dočim obširnejši propisi o polnoletnikih in maloletnikih, ob oblasti varuha (starateljstvo, starati se za koga = brigati se za koga, skrbeti za koga), o slaboumnih in zapravljivcih, o odsotnih, itd. in o skrbnikih njim postavljenih, o domači zajednici, o korporacijah in zakladah spadajo v *peti del*.

Najimunitnejše vprašanje, katero se je dalo profesorju Bogišiću in katero, ako se uspešno reši, bode največ pripomoglo, da se doseže namen, kateri si je postavil zakonodavec, bilo je, kakor se je izrazil svetli knez v svojem ukazu, „da se v tem zakonotvornem poslu, poleg vseh neobhodnih ozirov na podatke vede in na zakonodavna dela drugih izobraženih držav, *glavna pozornost obrača na narodne pojme, o pravdi in pravici, na običaje, tradicije in na žive potrebe črnogorskega naroda. V takem smeru se je to delo tudi vršilo.*“ V civilnih odnošajih vladali so do zdaj v Črni Gori pravni običaji. Takozvani *Danilov zakonik* od 95 člankov ima komaj 6, kateri se tičejo imovinskega prava (čl. 42—46 in 90), in so zvečine, v drugi obliki, sprejeti v novi zakonik, kakor n. pr. ustanove prekupa (čl. 45 in 46 Dan. zak.), povračilo škode, storjene živini (čl. 42 D. z.) ali orožju (čl. 43 in 44 D. z.), dočim se šestnajšt članov (čl. 47—57 in 67—71) bavi z obiteljskim in naslednim pravom. O tem čudovitem zakoniku, kateri obsega pêle mêle nekoliko raztrganih ustanov privatnega, javnega in administrativnega prava, drugič obširneje. Dovolj bode tukaj, ako poudarimo, da *pisanega civilnega prava* v Črni Gori ni bilo in je bilo vprašanje: „Hoče li se in koliko se bode od pravnih običajev uzakonilo? Katere privatnopravne ustanove izobraženih narodov morejo se in v kateri obliki sprejeti? Hoče li se z novim zakonikom zamašiti vir običajnega prava? Ali bode to delovalo istodobno kot pravni vir poleg zakona? V katerem odnošaju bodo običaji in pisano pravo mej seboj? Katero bo imele prednost?“ Na vsa ta razsežna vprašanja prepuščamo prof. Bogišiću, da odgovori iz onega kratkega resumeja svojega *exposé des motifs*, kjer so povedani *uzroki* njegovega postopanja.

On se tamkaj poziva na razliko izmej *inkorporacije* in *kodifikacije*, o kateri z jedrnato in vender izcerpivo kratkostjo (svojstva, katera niso tako pogosta pri nemških juristih) razpravlja prof. Danz v svoji knjižici, obsežni le 84 str. v 12° pod naslovom: „*Die Wirkung der Codificationsformen auf das materielle Recht*“ (Leipzig, Breitkopf 1861). Za sedaj omejili se bodemo na to, da bolje prodremo v zmisel besede *inkorporacija*, katera rabi prof. Bogišiću v njegovem *exposé*-ju; na

bistveno razliko, katero dela Danz mej jednim in drugim načinom *uzakonjevanja*. *Inkorporacija* po Danzu (str. 5—6) je „zbiranje, otrebljenje in namenu prikladno urejevanje *vseh res* *postojčih zakonov v jedni državi*“, in ima namen „*uzdržati skupno vsebino dozdanjega prava ter ga predrugačiti samo v podrobnostih*.“ Nasprotno pa je *kodifikacija*: „*sestavljanje in novo formulovanje ukupnega prava* katere države, kako je ono v času njegovega razglašnja prišlo do zavednosti ter ima v tem zmislu od tega časa veljati.“ *Kodifikacija* ima ravno protivni namen od *inkorporacije*, t. j. „*ukupno pravo predrugačiti, a samo nekatere pojedinosti pridržati*.“ Danz je to glavno razliko uporabil na tedaj izšli načrt saksonskega državljanskega zakonika in na njegov zistem. Toda o tem ni zdaj red govoriti, nego da se vrnemo k Bogišiću, kateri, baveč se z odnošaji izmej zakona in običaja, pravi najprvo (str. 5), katero svrho si je on postavil pri sestavljanju zakonika za narod, imejoči svoj posebni značaj in zgodovinsko življenje, kateri po toliko stoletij osamelosti prihaja v dotiko z ostalo Evropo.

Temelj zakonika imele so biti pravne ustanove, ki so že v življenju naroda, a nove bi se imele sprejemati toliko, kolikor bi to zahtevali vsakdanjega življenja odnošaji; a med jednimi in drugimi imelo bi biti zdržema uzajemno občevanje. Ker se unanji odnošaji ne smejo prekoračiti, zakonik moral bi dopustiti Črnogorcem, da se seznanijo z inozemskim pravom, a inozemcem, da se seznanijo s črnogorskim pravom. Ali to uzakonjevanje narodnih in tujih privatnopravnih uredob tako se ima uravnati, *da zakonik ne ovira v zemlji daljnjeja razvoja prava v vseh strokah in v vseh oblikah*. Hoče li kodifikator doseči ta namen, treba da so mu pred očmi običaji zemlje, za katero kodifikuje pravo, kakor da so integrantni deli njegovega dela. A ker je običaj do zdaj imel veliko važnost v Črni Gori, delo Bogišičevo imelo je biti ponajveč *inkorporacija* tako, da pravne ustanove, bodisi prenesene iz zunaj, bodisi crpene iz vira narodnega življenja, a te osobito, imele so biti popolnjene *z nepisanim pravom, namrec z običajnim*. Imel je tudi paziti na ono težavo, na katero se mora zadeti, ako dovoljujemo, da voda prava istodobno izvira iz stu-

denca narodnih običajev in iz studenca pisanega prava. *Quid iuris* namreč, ako običaji pridejo v sokob (nasprotje) z zakonom?

Teorija daje prednost običaju nasproti zakonu; legislativna praksa pa bi rada omalovažila običaj. Ne povprašujoč po uzrokih tega antagonizma, katerih omenja Bogišić, in ko je konstatoval, da zakonodavna sredstva ne morejo v borbi izmej zlega zakona in dobrega običaja ovirati, da ta ne prevlada, vprašal se je sestavitelj zakona: ali je namenu prikladno predvideti v zakonu te slučaje kolizije, in je *nikavno rešil to*, in to tem bolj, ker se je v razjasnjujočem delu (VI. del) trudil preprečiti ta sokob.

Žal nam je, da ne moremo iz motiva prinesti vzgledov katere ima v mislih Bogišić, kjer je črnogorski sodnik, kateri, toliko spoštuje voljo zakonotvorca, znal uporabiti običajno pravo, katero narod takorekoč iz telesa svojega jemlje, *proti zakonu*, in uzroke, radi katerih on misli, da, hvala sestavi po njem izdelanej, zelo redki bodo slučaji sokoba mej novim zakonikom in običajem.

Ko nam bode mogoče s pomočjo *exposé des motifs* analizovati posamezne pravne ustanove zakona, videli bodemo, kako je v njem doveden v soglasje, izglajen dualizem mej običajnim in pisanim pravom, kateri čini posebnost tega zakonika. Tedaj bodemo znali razlog, zakaj so ravno v petem delu poglavja, katera so popolna (n. pr. oddelek V. o trajanju človeškega imeteljstva — imovinske sposobnosti — in o izjavi o smrti, in oddelek X. o društvu — imetniku); a druga imajo praznost, kakor vsa ona o varuštvu, da jih pravno življenje popolni (oddelki I.—IV.); a tretja, katerim je okvir samo odsekan, kot oddelek o plemenu (rodu) in bratstvu itd. (oddelek VII.), o cerkvah, samostanih itd. (oddelek VIII.), o državi (oddelek IX.), da se ostavi mesto delovanju običaja in upravnih naredeb, katere so v teh predmetih zelo premenljive v Črni Gori, pa tudi na zapadu poleg raznih politiških struj, katere se izmenjujejo.

Pozivanje na običaj kot na pomočno vrelo prava vleče se kot rudeča nit bolj ali manj po celem zakoniku. Za sedaj ne bomo se mudili pri tej zelo ukoviti analizi. Omeniti hočemo samo, da narodni element prednjači (največ ga je) največ v tretjem delu (o kupnini in o drugih glavnejših vrstah pogodeb), dočim tuji recipovani element bolj v drugem delu (o lastnini — lastnosti — in o drugih vrstah prāv, ukoreninjenih v stvari), kjer nahajamo oddelek X. o *zastavi*¹⁾ o hipotekarnih knjigah), kateri po čl. III. ukaza nima še za sedaj veljave, in v četrtem delu (o pogodbah v obče, kakor tudi o drugih stvareh, delih, od katerih dolgovi nastajajo). — Konečno sankcijo metodi Bogišičevi bode dala praksa, katera bode odločila, ali bode pisano pravo novega zakonika prešlo v življenje naroda, ali pa bode ostalo mrtva beseda, in narodni običaji bodo i nadalje vladali, kakor so vladali v Boki kotorski poleg avstrijskega državljanskega zakonika, a tudi v Hrvaški za več časa. Nam se dozdeva, ako se vlada črnogorska prime naloge, da izobrazí čim prej pravniški stan tako, da poleg civilistiškega zapadnega izobraženja ostane zmerom v dotiki z narodnim življenjem dežele, od katerega ne bi se smel nikoli odcepiti, da bode črnogorski zakonik rešil morda jedno od najvažnejših juridiških vprašanj, ono namreč o mejsebojnem uplivanju in soglasju izmej zakona in običaja. S tem se bode naravnjeje, gotoveje in srečneje razvijalo celo življenje naroda. Kaj more pisano pravo, kateremu ne ustrezajo običaji in življenske potrebe naroda, zlasti na privatnopravnem polju, pričá nam Hrvaška, a nekoliko tudi Dalmacija.

Preostaje nam še, da rečemo katero o *jeziku*, kateri je pisal prof. Bogišić v svojem zakoniku. Žal nam je tudi tukaj, da se je tudi glede tega predmeta moral omejiti v rečeni brošuri, sklicevaje se za ostalo na svoj exposé. Ker mu je bila prva skrb sestaviti zakonik kar prikladnejši narodu,

²⁾ To besedo porabil je prof. Bogišić v zmislu *hipoteke*, po juridiško-politiški terminologiji za slovanske jezike, sestavljeni po onej komisiji, v kateri so sodelovali Miklošić, Ivan Mažuranić in Vuk Stefanović. Dunaj 1853, str. 283.

uzel si je za glavno pravilo, izdelati ga tako, da ga ta umeje, in vselej, kader je mislil, da je prevelika kratkost mogla napraviti nerazumljivo kakšno ustanovo, ni se obotavljal ter jo je ponovil, ako je videl, da je potrebno. Zategadelj se je držal narodnega govora (pučkoga govora), izogibajoč se po mogočnosti stavkom in besedam, katere so si književniki uzeli na posodo od tujih jezikov. In tudi tedaj, ko je označeval naslove, trudil se je, da ga vsakdo umeje, postopajoči od konkretnega na abstraktno. Po tem pravilu misli on, da je treba naslov „o realnih pravih“ na kateri zadenemo pri vsakem zakoniku, tako predrugačiti, da se najprvo poudari element konkreten in znan, in da se preide na splošnejši pojem. Tako je storil v drugem delu: „o lastnini in o drugih vrstah prav, ukoreninjenih v stvari.“ Na isti način v tretjem delu: „o kupovini in o drugih glavnejših vrstah pogodbe.“

V velikem exposéju razpravlja se tudi o tehniških izrazih, in ker je Bogišić dokazal potrebo, da se tudi narodni (pučki) zakonik zateče k izboru tehniških izrazov, celo da napravi novih, on razdeljuje vse gradivo v razne skupine in dokazuje, kako se ima to izbirati in ustvarjati. O tem predmetu napisal je Bogišić razpravo v „Spljetskem Pravu“ leta 1876., in se je pozneje spet vrnil na isti važni predmet v razpravi, natisnjeni tekočega leta v Belem Gradu in v našem Mjesečniku.¹⁾

Čitajočemu črnogorski zakonik, človeku se odpira srce, ko vidi naš krasni jezik, porabljen tako dovršeno v razsežnem zakonodavnem delu, osobito, ako ima pred očmi pošastno obliko, v kateri se zakoni večkrat izdajajo pri nas. On bode s tega stališča za dolgo časa uzor, v kateri se bodo morali ugledati Jugoslovani, kadar bodo hoteli sestavljati zakone. Izdelati zakon v taki obliki, da ga človek more čitati s slastjo in da z neko pohlepnostjo hiti, da se seznanj z njim, in da mej tem nikdar ne trpi znanstvena tehnika: to zdi se nam prednost, katero imajo samo Francozi, med katerimi vidi se da je naš Bogišić sestavil svoj zakonik ter se je pri njih naučil obleči pravne ustanove v prozornejšo bistrino in v

¹⁾ „Tehnički termini u zakonodavstvu“, Mjesečnik, 1888., broj 1.